

بررسی نقش فناوری اطلاعات در اثربخشی سازمان‌های دانش محور (مطالعه موردی: پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران)

یگانه مددی^{۱*}، امیر مانیان^۲ و عزت‌الله اصغری‌زاده^۳
۱، دانشجوی کارشناسی ارشد دانشکده مدیریت، کارشناس ارشد مرکز ICT
پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران، ۲، ۳، استادیاران دانشکده مدیریت دانشگاه تهران
(تاریخ دریافت: ۸۸/۱۰/۱۶ - تاریخ تصویب: ۸۸/۱۲/۱۹)

چکیده

در دنیای کنونی اطلاعات با ارزش‌ترین دارایی هر سازمانی محسوب می‌شود به نحوی که اهمیت فناوری اطلاعات و اثرات آن برای سازمان‌ها به طرز چشمگیری افزایش یافته و رشد و توسعه آن احساس می‌شود. هدف تحقیق حاضر بررسی نقش فناوری اطلاعات در اثربخشی سازمان‌های دانش محور می‌باشد. این تحقیق از نوع توصیفی-پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری موردنظر شامل اعضای هیأت علمی پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران بوده است که با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۶۰ نفر به صورت تصادفی به عنوان نمونه آماری در این تحقیق انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این نوع تحقیق پرسشنامه می‌باشد و تحلیل آماری توسط نرم‌افزار SPSS انجام گرفت. طرح آماری این تحقیق شامل آزمون t تک متغیره و آزمون t وابسته است. طبق نتایج به دست آمده از آزمون t تک متغیره با $\text{test-value}=4$ (میانگین جامعه آماری مورد بررسی برابر ۴ است)، ضرورت به کارگیری فناوری اطلاعات در مواردی همچون تأمین نیازهای علمی و تخصصی دانشگران، بهبود در عملکرد شغلی، افزایش رضایت شغلی، پشتیبانی از مدیران و تأثیر در روند تصمیم‌گیری آنان، توسعه اشکال جدیدی از ساختار سازمانی دارای اهمیت است. با استفاده از آزمون t همبسته، تفاوت معناداری بین وضعیت مطلوب و وضعیت موجود (ضرورت وجود فناوری اطلاعات و میزان موجود امکانات فناوری اطلاعات) سنجیده شد که بین متغیر مستقل و متغیرهای وابسته رابطه‌های معناداری به دست آمد.

واژه‌های کلیدی: فناوری اطلاعات، اثربخشی، سازمان دانش‌محور، دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی.

مقدمه

جدیدی است که در این وسایل به کار گرفته شده است. هر قدر این فناوری‌ها جدیدتر باشند، استقبال بیشتری از آنها خواهد شد. در دنیای کنونی اطلاعات با ارزش‌ترین دارایی هر سازمانی محسوب می‌شود به نحوی که اهمیت فناوری اطلاعات و اثرات آن برای سازمان‌ها به طرز چشمگیری افزایش یافته و رشد و توسعه آن

امروز در عصری به سر می‌بریم که فناوری اطلاعات و ارتباطات در زندگی بشر در حال نهادینه شدن است. دیگر تلفن همراه، لپ‌تاپ، دوربین دیجیتال و کامپیوتر از حالت لوکس بودن خارج و به یک نیاز تبدیل شده‌اند. این روزها آن چه اهمیت دارد امکانات و فناوری‌های

احساس می‌شود (Sohani, 2004).

در جوامع کنونی اهداف و روش‌های سنتی انجام کارها در مؤسسات آموزشی همانند سایر سازمان‌ها تغییرات چشمگیری نموده است. این تغییرات به روی چالش‌ها و مشکلات، راهبردها، برنامه‌ها و رویکردها تأثیرات فراوانی داشته است (Inglis et al., 1999). حوزه ارتباط یکی از حوزه‌هایی است که در آن فناوری دارای پیشرفت سریع‌تری بوده است و اینترنت نیز طی دو دهه گذشته به طور شگفت‌انگیزی آن را تحت تأثیر قرار داده است. این ابزار (اینترنت) جهان را به صورت یک دهکده کوچکی درآورده است که انسان‌ها می‌توانند از طریق آن از مسافت‌های دور دست با یکدیگر ارتباط برقرار نمایند و از یافته‌های همدیگر بهره‌مند شوند (Yaghoubi & Chizari, 2006). دانشگاه به عنوان یکی از نهادهای اجتماعی جامعه بایستی با توجه به وظایف و آرمان‌هایش در تعاملی پویا با سایر دستگاه‌های اجتماعی باشد. چرا که هم در بطن جامعه قرار گرفته و هم در تعامل با آنها است. لذا، دانشگاه برای پایداری و توسعه‌اش باید خود را با تغییرات و تحولات وفق دهد.

همه سازمان‌ها در وهله اول برای خدمت و تأمین نیازهای مشتریان و مردم جامعه به وجود می‌آیند و اهدافی را برای این منظور تعیین می‌کنند. در واقع هدف سازمانی نوعی وضعیت مطلوب و مورد نظر است که هر سازمان قصد دستیابی به آن را دارد. در یک سازمان دانش محور مانند دانشگاه، هدف انجام کلیه اقدامات لازم در جهت توسعه دانش است. در واقع، در نیل به اهداف سازمان، توسعه دانش و فناوری مورد نظر است که نشانگری از اثربخشی فعالیت‌ها در سازمان به حساب می‌آید. در این زمینه، نقش اصلی مدیریت ارشد سازمان تعیین اهداف و راهبرد سازمان و ایجاد شرایط و محیطی به منظور اجرای فعالیت‌های راهبردی، در جهت نیل به اهداف تعیین شده است. سازمانی که به خوبی پنج فرآیند خلق دانش، کسب دانش، ذخیره‌سازی دانش، انتشار و به اشتراک گذاری و سرانجام به کارگیری دانش را مدیریت نماید سازمان دانشی یا دانش محور^۱ نامیده می‌شود و کارکنان این سازمان‌ها که در این فرایند

پنج‌گانه نقش فعال دارند را دانشگران می‌نامند. در سازمان دانش محور، دانش مهم‌ترین دارایی سازمان است (Karari et al., 2007).

طبق مطالعات انجام گرفته توسط Aرسال et al. (2009) تحت عنوان فاکتورهای سازمانی و به کاربری فناوری اطلاعات، به محیط‌های سازمانی که در انجام مشاغل خود از امکانات فناوری اطلاعات استفاده می‌کنند اشاره می‌کند. این بررسی نشان می‌دهد که تعهدات مؤثر اعضا، تقسیم کار، اطمینان اعضای تیم، بر استفاده مؤثر از فناوری اطلاعات تأثیرمستقیم دارد.

در بررسی انجام شده توسط Ping (2009) با نام تجزیه و تحلیل مدل جدیدی از آموزش در دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه مبتنی بر محیط‌های فناوری اطلاعات، بیان می‌کند که چگونه می‌توان پایگاه تعاملی مطلوبی برای فرایند آموزش و یادگیری در دوره‌های تحصیلات تکمیلی به وجود آورد. او در تحقیق خود به توانایی سیستم‌های مدیریت اطلاعات و اهمیت به کاربری آنها اشاره می‌کند.

یافته‌های به دست آمده توسط Olugbode et al. (2007) تحت عنوان نقش فناوری اطلاعات در رسیدن به اهداف راهبردی سازمان، نشان می‌دهد که سیستم‌هایی که با فناوری اطلاعات تطبیق داده شده اند، به دستیابی اهداف توسعه راهبردی سازمان کمک خواهند کرد. همچنین، بیان شده است که موفقیت فناوری اطلاعات در یک سازمان می‌تواند به بعضی فاکتورهای اصلی مثل پشتیبانی مدیریت ارشد و همچنین مشارکت کاربران که فاز اجرای پروژه را تسهیل می‌کنند، بستگی داشته باشد.

در مطالعه‌ای که توسط Cholin (2005) درباره کاربرد فناوری اطلاعات برای دسترسی مؤثر به منابع علمی در کتابخانه‌های دانشگاه‌های هند انجام شد، این نتیجه به دست آمد که استفاده از فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی سبب سهولت در امر پژوهش و دسترسی سریع‌تر به منابع مختلف علمی خواهد شد، همچنین استفاده از فناوری اطلاعات با غلبه بر مواردی همچون فاصله زمانی و مکانی، باعث خواهد شد منابع علمی، کتب، مقالات و ... در دسترس دانشمندان و پژوهشگران قرار گیرد.

روند تصمیم‌گیری آنان، توسعه اشکال جدیدی از ساختارهای سازمانی مورد توجه و بررسی قرار گرفت.

روش تحقیق

در انجام این تحقیق، روش تحقیق استفاده شده از نوع توصیفی-پیمایشی می‌باشد و از روش‌های مختلف گردآوری اطلاعات مانند مطالعات کتابخانه‌ای، پرسشنامه و مصاحبه استفاده شده است. جامعه آماری آن را اعضای هیأت علمی پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران تشکیل داده‌اند. تعداد کل جامعه آماری ۲۱۰ نفر می‌باشد. تعداد نمونه آماری مورد بررسی در این تحقیق، با استفاده از فرمول کوکران ۶۰ نفر از اعضای هیأت علمی تعیین گردیدند و به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. پرسشنامه‌ای که در این تحقیق به منظور جمع‌آوری اطلاعات استفاده شده است مشتمل بر دو بخش اصلی شامل پرسش‌های مربوط به ویژگی‌های فردی نمونه آماری و پرسش‌های مربوط به فرضیه‌های تحقیق بوده است. بخش مربوط به ویژگی‌های فردی شامل سن، جنس، وضعیت تاهل، رشته تحصیلی، مرتبه علمی، سابقه و نوع استخدام بوده است. پرسش‌های مربوط به فرضیه‌های تحقیق شامل دو بخش مجزا برای بررسی وضعیت موجود و وضعیت مطلوب است. وضعیت موجود بیانگر میزان دسترسی اعضای هیأت علمی به امکانات فناوری اطلاعات در پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران می‌باشد و وضعیت مطلوب بیانگر میزان لزوم دسترسی دانشجویان به امکانات فناوری اطلاعات در سازمان دانش محور می‌باشد. پرسش‌های اساسی این تحقیق عبارت‌اند از: نقش فناوری اطلاعات در تأمین نیازهای علمی و تخصصی؛ در بهبود عملکرد شغلی؛ در افزایش رضایت شغلی؛ در پشتیبانی از مدیران و تأثیر در روند تصمیم‌گیری؛ و در توسعه اشکال جدیدی از ساختارهای سازمانی، که در چارچوب نظری تحقیق در شکل (۱) نشان داده شده است. مجموعه پرسش‌های مطرح شده مربوط به هر مؤلفه در پرسشنامه به ترتیب ۸، ۱۰، ۱۴، ۱۶ و ۶ پرسش بوده‌اند. سؤالات با مکانیزم طیف لیکرت (۱=هیچ تا ۶=خیلی زیاد) برای انجام محاسبات کمی امتیازدهی شده‌اند. اعتبار (روایی) پرسشنامه با توجه به نظرات اساتید راهنما و مشاور و برخی از اساتید دانشکده مدیریت دانشگاه تهران و

در مطالعات انجام شده توسط (Gupta et al. 2007) تحت عنوان مطالعه اثربخشی فناوری اطلاعات در سازمان‌های دولتی منتخب در هند، به این نتیجه رسیده‌اند که بین فرهنگ سازمانی و اثربخشی فناوری اطلاعات نتایج مثبت معناداری وجود دارد. همچنین، بین رضایت کاربران با اثربخشی فناوری اطلاعات نیز نتایج مثبت معناداری وجود دارد. آنان بیان کرده‌اند که اثربخشی فناوری اطلاعات می‌تواند با ابتکار عمل و پشتیبانی مدیران فناوری اطلاعات و مدیران ارشد سازمان رشد پیدا کند.

در مقاله‌ای با عنوان تأثیر فناوری اطلاعات در دانشگاه‌ها، Ranjan (2008) این طور بیان نموده است که دیدگاه مبتنی بر فناوری اطلاعات مؤسسات علمی و دانشگاهی را برای پاسخ دادن سریع به اهداف و مقاصد و حتی پاسخ به تقاضاها و نیازهای اعضای هیأت علمی و کارکنان توانا خواهد ساخت و همچنین، بر روی توسعه فناوری اطلاعات در مراکز علمی آموزشی به منظور بهره‌وری هرچه بیشتر و اثربخشی مؤثرتر سازمان تأکید دارد.

Burrows (2002) در مقاله‌ای تحت عنوان قدرت اطلاعات: توسعه سازمان‌های دانش محور، به این نکته اشاره می‌کند که بسیاری از شرکت‌های بین‌المللی بر طبق پیش‌بینی‌ها و مطالعات انجام گرفته بر روی آینده، بر مبنای سیستم‌های اطلاعاتی جهانی بقای خود را سپری خواهند کرد. در آینده شرکت‌ها به واحدهای کوچک‌تر بخش‌بندی شده و اعضا به گروه‌های کاری برای انجام پروژه‌های ویژه تقسیم خواهند شد. بسیاری از نظرات جدید از همین گروه‌های کاری به وجود خواهند آمد. این همانند چیزی است که دراکر^۱ پیش‌بینی کرده بود: "اغلب نیروهای کار سازمان‌ها کارگران دانش خواهند بود" (Drucker, 1999).

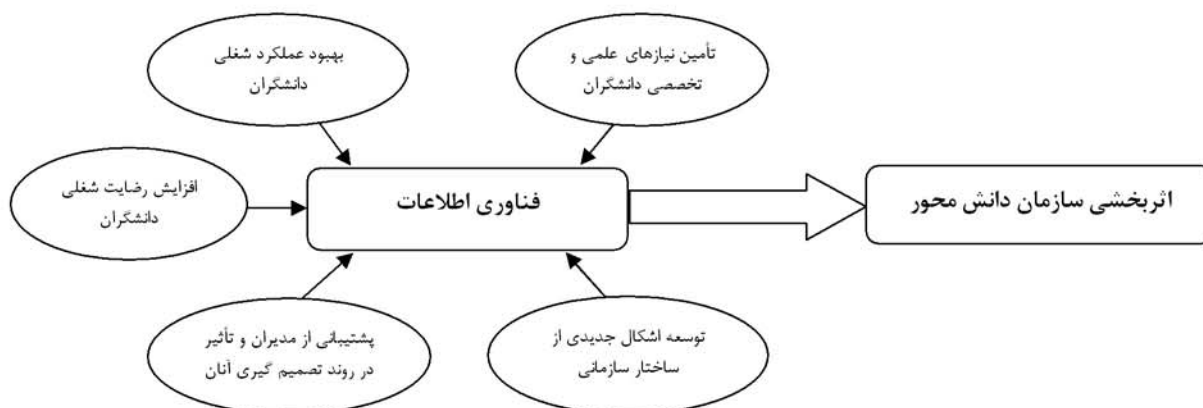
از این رو، تحقیق حاضر با هدف کلی بررسی نقش فناوری اطلاعات در اثربخشی سازمان‌های دانش محور صورت پذیرفت. برای دستیابی به هدف کلی، هدف‌های اختصاصی شامل تأمین نیازهای علمی و تخصصی دانشجویان، بهبود عملکرد شغلی دانشجویان، افزایش رضایت شغلی دانشجویان، پشتیبانی از مدیران و تأثیر در

از نرمال بودن داده‌های گردآوری شده، از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده گردید که نرمال بودن داده‌ها مورد تایید قرار گرفت. با توجه به نرمال بودن توزیع متغیرها از آزمون t تک متغیره برای تحلیل وضعیت موجود و همچنین وضعیت مطلوب استفاده گردید. از آزمون t همبسته نیز برای مقایسه وضعیت موجود با وضعیت مطلوب استفاده شد.

پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران مورد تایید قرار گرفت و قابلیت اعتماد (پایایی) آن نیز از طریق آلفای کرونباخ محاسبه شد که مقدار آن برای هر یک از متغیرهای پرسشنامه در جدول (۱) آورده شده است. تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم‌افزار SPSS صورت گرفت که در دو بخش توصیفی و استنباطی انجام پذیرفت. در تحلیل استنباطی، به منظور اطمینان

جدول ۱- بخش‌های اصلی تشکیل‌دهنده پرسشنامه و ضریب آلفای کرونباخ برای هر یک از آنها

آلفا کرونباخ		متغیرها
وضعیت موجود	وضعیت مطلوب	
۰/۹۱۹۷	۰/۸۴۲۷	تأمین نیازهای علمی و تخصصی دانشگران
۰/۷۳۸۲	۰/۹۰۶۶	بهبود عملکرد شغلی دانشگران
۰/۷۹۳۴	۰/۷۹۳۴	افزایش رضایت شغلی دانشگران
۰/۸۵۲۴	۰/۸۹۹۴	پشتیبانی از مدیران و تأثیر در روند تصمیم‌گیری آنان
۰/۸۲۵۸	۰/۸۹۹۲	توسعه اشکال جدیدی از ساختار سازمانی

شکل ۱- چارچوب نظری تحقیق

بیشترین تعداد اعضای هیأت علمی را در پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران را مردان تشکیل می‌دهند (۹۵ درصد مردان و ۵ درصد زنان). میانگین سنی نمونه مورد بررسی ۴۸/۶۸ سال (۴۸ سال و دو ماه و هشت روز) و انحراف معیار آن ۷/۴۴ سال (هفت سال و سه ماه و هشت روز) بوده است که بالا بودن انحراف معیار دلالت بر تفاوت سنی اعضای هیأت علمی مورد مطالعه دارد. همچنین، طبق اطلاعات به دست آمده درصد اعضای هیأت علمی متأهل (۹۶/۷ درصد) و اعضای هیأت علمی مجرد (۳/۳ درصد) است. اعضای هیأت علمی که رشته تحصیلی آنان کشاورزی

نتایج و بحث

به منظور بررسی نقش فناوری اطلاعات در اثربخشی سازمان‌های دانش محور (شامل مؤلفه‌های تأمین نیازهای علمی و تخصصی دانشگران، بهبود عملکرد شغلی دانشگران، افزایش رضایت شغلی دانشگران، پشتیبانی از مدیران و تأثیر در روند تصمیم‌گیری آنان، توسعه اشکال جدیدی از ساختار سازمانی) در وضعیت مطلوب و وضعیت موجود دسترسی و استفاده از فناوری اطلاعات، به طور مجزا مورد بررسی قرار داده شدند.

ویژگی‌های فردی

طبق اطلاعات از نمونه به دست آمده در این تحقیق،

دانشگران از امکانات فناوری اطلاعات در تأمین نیازهای علمی و تخصصی آنان به دسترسی به متن کامل^۱ نشریات و مقالات تخصیص داده شد و کمترین میزان ضرورت را دسترسی به امکانات خرید الکترونیکی کتب مورد نیاز به خود اختصاص داد. میانگین کل گویه‌ها در وضعیت مطلوب دسترسی برابر با ۵/۳۸ می‌باشد که نشان‌دهنده این است که میزان ضرورت برخورداری دانشگران از امکانات فناوری اطلاعات در تأمین نیازهای علمی و تخصصی آنان در سطح زیاد تا خیلی زیاد است. طبق نظرات به دست آمده از وضعیت موجود، گویه‌های دسترسی به کتابخانه‌های الکترونیکی، دسترسی به دوره‌های آموزشی برخط^۲، دسترسی به امکانات خرید الکترونیکی کتب مورد نیاز، دسترسی به نرم‌افزارهای تخصصی رشته خود، دسترسی به خدمات الکترونیکی (ایمیل، چت، ویدیو کنفرانس و ...) برای تسهیل ارتباطات با اطمینان ۹۵ درصد دارای تفاوت معناداری بودند. همچنین مشاهده می‌شود همه گویه‌ها (جدول ۳) در وضعیت مطلوب با اطمینان ۹۹ درصد دارای تفاوت معناداری بودند و در تأمین نیازهای علمی و تخصصی دانشگران که یکی از معیارهای رسیدن به اثربخشی سازمان دانش محور می‌باشد، نقش دارند.

1. Full Text
2. OnLine

می‌باشد ۹۶/۳ درصد و اعضای هیأت علمی که رشته تحصیلی آنان غیرکشاورزی می‌باشد ۳/۷ درصد است. بر اساس اطلاعات به دست آمده بیشترین درصد اعضای هیأت علمی دارای رتبه دانشجویی می‌باشند (۴۳/۳ درصد) و کمترین درصد به مربیان اختصاص دارد (۳/۳ درصد). از لحاظ سابقه کاری بیشترین تعداد فراوانی (۲۰ نفر) مربوط به افرادی می‌باشد که سابقه کاری بین ۱۶ تا ۲۰ سال دارند (۳۳/۳ درصد). از لحاظ نوع استخدام مشاهده می‌شود که بیشترین نوع استخدام از نوع رسمی - قطعی است (۶۶/۷ درصد)، پس از آن پیمانی (۲۱/۷ درصد) و کمترین نوع به رسمی - آزمایشی اختصاص دارد (۱۱/۷ درصد).

نقش فناوری اطلاعات در تأمین نیازهای علمی و تخصصی دانشگران

بر اساس نتایج جدول (۲)، بیشترین میزان بهره‌مندی دانشگران از خدمات فناوری اطلاعات به میزان دسترسی به متن کامل نشریات و مقالات مربوط می‌باشد و کم‌ترین میزان بهره‌مندی به میزان دسترسی به امکانات خرید الکترونیکی کتب مورد نیاز اختصاص دارد. میانگین کل گویه‌ها در وضعیت موجود دسترسی برابر با ۳/۵۵ می‌باشد که نشان‌دهنده این است که میزان بهره‌مندی دانشگران از امکانات فناوری اطلاعات در وضعیت موجود در سطح کم تا متوسط می‌باشد. این در حالی است که بیشترین میزان ضرورت برخورداری

جدول ۲- رتبه‌بندی مؤلفه‌های مربوط به نقش فناوری اطلاعات در تأمین نیازهای علمی و تخصصی دانشگران

(وضعیت موجود و وضعیت مطلوب)

رتبه	C.V.		انحراف معیار		میانگین (از ۶)		گویه‌ها	
	موجود	مطلوب	موجود	مطلوب	مطلوب	موجود		
۱	۱	۰/۰۶	۰/۲۲	۰/۴۰	۰/۹۶	۵/۸۰	۴/۰۵	میزان دسترسی به متن کامل (full text) نشریات و مقالات
۲	۴	۰/۰۷	۰/۲۶	۰/۴۵	۱/۰۸	۵/۷۲	۴/۰۸	میزان دسترسی به منابع و بانک‌های اطلاعاتی
۴	۶	۰/۱۲	۰/۳۶	۰/۶۷	۱/۱۸	۵/۴۲	۳/۲۷	میزان دسترسی به کتابخانه‌های الکترونیکی
۶	۷	۰/۱۶	۰/۴۹۵	۰/۸۱	۱/۱۹	۴/۹۵	۲/۴۰	میزان دسترسی به دوره‌های آموزشی برخط (OnLine)
۸	۸	۰/۱۹	۰/۴۹۶	۰/۹۳	۱/۲۵	۴/۷۶	۲/۵۲	میزان دسترسی به امکانات خرید الکترونیکی کتب مورد نیاز
۷	۵	۰/۱۷	۰/۳۵	۰/۹۳	۱/۲۴	۵/۳۵	۳/۴۵	میزان دسترسی به نرم‌افزارهای تخصصی رشته خود
۵	۳	۰/۱۵	۰/۲۵	۰/۸۳	۱/۰۹	۵/۵۲	۴/۲۳	میزان دسترسی به امکانات و تجهیزات کامپیوتری مورد نیاز
۳	۲	۰/۱۱	۰/۲۴	۰/۶۴	۱/۰۹	۵/۵۸	۴/۴۰	میزان دسترسی به خدمات الکترونیکی (ایمیل، چت، ویدیو کنفرانس و ...) برای تسهیل ارتباطات

مقیاس اندازه‌گیری: ۱=هیچ، ۲=خیلی کم، ۳=کم، ۴=متوسط، ۵=زیاد، ۶=خیلی زیاد

جدول ۳- نتایج آزمون t تک متغیره مربوط به نقش فناوری اطلاعات در تأمین نیازهای علمی و تخصصی دانشجویان (وضعیت موجود و وضعیت مطلوب)

سطح معناداری	مقدار t		گویه‌ها
	موجود	مطلوب	
۰/۰۰۰	۰/۶۸۹	۳۴/۵۶**	میزان دسترسی به متن کامل (full text) نشریات و مقالات
۰/۰۰۰	۰/۵۵۲	۲۹/۲۶**	میزان دسترسی به منابع و بانک‌های اطلاعاتی
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۱۶/۳۴**	میزان دسترسی به کتابخانه‌های الکترونیکی
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۹/۰۶**	میزان دسترسی به دوره‌های آموزشی برخط (OnLine)
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۶/۲۶**	میزان دسترسی به امکانات خرید الکترونیکی کتب مورد نیاز
۰/۰۰۰	۰/۰۰۱	۱۱/۱۷**	میزان دسترسی به نرم‌افزارهای تخصصی رشته خود
۰/۰۰۰	۰/۱۰۴	۱۴/۰۹**	میزان دسترسی به امکانات و تجهیزات کامپیوتری مورد نیاز
۰/۰۰۰	۰/۰۰۶	۱۹**	میزان دسترسی به خدمات الکترونیکی (ایمیل، چت، ویدیو کنفرانس و ...) برای تسهیل ارتباطات

** و * : به ترتیب معنی داری در سطح ۵ درصد و ۱ درصد.

نقش فناوری اطلاعات در بهبود عملکرد شغلی دانشجویان

بر اساس نتایج جدول (۴) مؤثرترین مؤلفه در بهبود عملکرد شغلی دانشجویان در سازمان مذکور به فرایند تولید فناوری در دانشگاه اختصاص داده شد و کمترین نقش به بهتر شدن آرایه خدمات مشاوره‌ای به سازمان‌های خارج از دانشگاه تخصیص داده شد. میانگین کل گویه‌ها در وضعیت موجود برابر با ۴/۱۶ می‌باشد که نشان‌دهنده این است که میزان به کارگیری فناوری اطلاعات در بهبود عملکرد شغلی دانشجویان در سازمان موردنظر در سطح متوسط تا زیاد می‌باشد. این در حالی است که مؤثرترین مؤلفه در وضعیت مطلوب به میزان ضرورت به کارگیری فناوری اطلاعات در انجام تحقیقات کاربردی - بنیادی مربوط می‌باشد و کم اثرترین مؤلفه ضرورت به کارگیری فناوری اطلاعات در بهتر شدن آرایه خدمات مشاوره‌ای به سازمان‌های خارج از دانشگاه

اختصاص دارد. میانگین کل گویه‌ها (جدول ۴) در وضعیت مطلوب برابر با ۵/۲۴ می‌باشد که نشان‌دهنده این است که میزان ضرورت به کارگیری فناوری اطلاعات در بهبود عملکرد شغلی دانشجویان در سطح زیاد تا خیلی زیاد می‌باشد. طبق نظرات به دست آمده از وضعیت موجود، گویه‌های: بهتر شدن کیفیت تدریس، افزایش تعداد مقالات علمی، افزایش تعداد کتب منتشره توسط اعضای هیأت علمی، بهتر شدن آرایه خدمات مشاوره‌ای به سازمان‌های خارج از دانشگاه، با اطمینان ۹۵ درصد دارای تفاوت معناداری می‌باشند. همچنین مشاهده می‌شود همه گویه‌ها (جدول ۵) در وضعیت مطلوب با ۹۹ درصد اطمینان دارای تفاوت معناداری می‌باشند و در بهبود عملکرد شغلی دانشجویان که یکی از معیارهای رسیدن به اثربخشی سازمان دانش محور می‌باشد، نقش دارند.

جدول ۴- رتبه‌بندی مؤلفه‌های مربوط به نقش فناوری اطلاعات در بهبود عملکرد شغلی دانشجویان (وضعیت موجود و وضعیت مطلوب)

رتبه	C.V.		انحراف معیار		میانگین (از ۶)		گویه‌ها	
	موجود	مطلوب	موجود	مطلوب	موجود	مطلوب		
۳	۲	۰/۱۲۸	۰/۲۳۰	۰/۶۹	۰/۹۹	۵/۳۸	۴/۳۰	بهبود شدن کیفیت تدریس
۴	۳	۰/۱۱۳	۰/۲۳۶	۰/۷۱	۱/۰۴	۵/۳۶	۴/۴۰	افزایش تعداد مقالات علمی
۱	۴	۰/۱۱۱	۰/۲۶	۰/۶۵	۱/۰۹	۵/۴۸	۴/۱۳	انجام تحقیقات کاربردی - بنیادی
۲	۵	۰/۱۲۱	۰/۳۰	۰/۶۵	۱/۲۵	۵/۳۳	۴/۱۰	بهبود مشارکت در کنفرانس‌های علمی
۶	۶	۰/۱۸۱۲	۰/۳۶	۰/۹۱	۱/۲۶	۵/۰۲	۳/۴۸	افزایش تعداد کتب منتشره توسط اعضای هیأت علمی
۷	۷	۰/۱۸۱۸	۰/۳۵	۰/۹۰	۱/۲۱	۴/۹۵	۳/۴۱	بهبود شدن آرایه خدمات مشاوره‌ای به سازمان‌های خارج از دانشگاه
۵	۱	۰/۱۱۵	۰/۱۸	۰/۸۲	۹/۳۹	۵/۲۲	۵/۳۲	فرایند تولید فناوری در دانشگاه

مقیاس اندازه‌گیری: ۱ = هیچ، ۲ = خیلی کم، ۳ = کم، ۴ = متوسط، ۵ = زیاد، ۶ = خیلی زیاد

جدول ۵- نتایج آزمون t تک متغیره مربوط به نقش فناوری اطلاعات در بهبود عملکرد شغلی دانشجویان (وضعیت موجود و وضعیت مطلوب)

گویه‌ها	مقدار t		سطح معناداری	
	موجود	مطلوب	موجود	مطلوب
بهبتر شدن کیفیت تدریس	۲/۳۳*	۱۵/۵۰**	۰/۰۲۳	۱/۰۰۰
افزایش تعداد مقالات علمی	۲/۹۶*	۱۴/۴۴**	۰/۰۰۴	۱/۰۰۰
انجام تحقیقات کاربردی - بنیادی	۰/۹۴	۱۷/۶۵**	۰/۳۵۰	۱/۰۰۰
بهبود مشارکت در کنفرانس‌های علمی	۰/۶۱	۱۵/۷۶**	۰/۵۴۰	۱/۰۰۰
افزایش تعداد کتب منتشره توسط اعضای هیأت علمی	-۳/۱۵*	۸/۶۴**	۰/۰۰۳	۱/۰۰۰
بهبتر شدن آرایه خدمات مشاوره ای به سازمان‌های خارج از دانشگاه	-۳/۶۷*	۷/۹۶**	۰/۰۰۱	۱/۰۰۰
فرایند تولید فناوری در دانشگاه	۱/۰۸	۱۱/۴۲**	۰/۲۸۲	۱/۰۰۰

* و **: به ترتیب معنی داری در سطح ۵ درصد و ۱ درصد.

شغلی دانشجویان از دسترسی به امکانات فناوری اطلاعات در سطح زیاد تا خیلی زیاد می‌باشد. طبق نظرات به دست آمده از وضعیت موجود، گویه‌های: میزان دسترسی به کامپیوتر، سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای مورد نیاز در محیط کار، میزان دسترسی به خدمات اینترنتی آرایه شده در سازمان (اتوماسیون اداری، سیستم جامع آموزش و دسترسی به اینترنت پر سرعت در محیط کار، با اطمینان ۹۵ درصد دارای تفاوت معناداری می‌باشند همچنین، مشاهده می‌شود همه گویه‌ها (جدول ۷) در وضعیت مطلوب با ۹۹ درصد اطمینان دارای تفاوت معناداری می‌باشند و در افزایش رضایت شغلی دانشجویان که یکی از معیارهای رسیدن به اثربخشی سازمان دانش محور می‌باشد، نقش دارند.

نقش فناوری اطلاعات در پشتیبانی از مدیران و تأثیر در روند تصمیم‌گیری آنان

همانطور که از نتایج کسب شده در جدول (۸) بر می‌آید بیشترین نقش مربوط به، به کارگیری فناوری اطلاعات در بهبود فرایند گزارش‌دهی- گزارش‌گیری در

نقش فناوری اطلاعات در افزایش رضایت شغلی دانشجویان

بر اساس یافته‌های جدول (۶) بیشترین میزان رضایت‌مندی به دسترسی به کامپیوتر، سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای مورد نیاز در محیط کار مربوط می‌باشد و کمترین میزان رضایت‌مندی به دسترسی به اینترنت پر سرعت در محیط کار اختصاص دارد. میانگین کل نشان‌دهنده این است که میزان رضایت‌مندی شغلی دانشجویان در وضعیت موجود نسبت به دسترسی به امکانات فناوری اطلاعات در سطح متوسط می‌باشد. همچنین این جدول میانگین میزان لزوم دسترسی دانشجویان به امکانات فناوری اطلاعات را نیز نشان می‌دهد که بیشترین میزان، لزوم دسترسی دانشجویان به پشتیبانی و پاسخ‌دهی به موقع توسط کارشناسان و مسوولین IT و کم‌ترین میزان، لزوم دسترسی دانشجویان به امکانات و تجهیزات فناوری اطلاعات در فرایند تدریس اختصاص داده شد. میانگین کل در وضعیت مطلوب نشان‌دهنده این است که میزان رضایت‌مندی

جدول ۶- رتبه‌بندی مؤلفه‌های مربوط به نقش فناوری اطلاعات در افزایش رضایت شغلی دانشجویان (وضعیت موجود و وضعیت مطلوب)

رتبه	C.V.		انحراف معیار		میانگین (از ۶)		گویه‌ها
	موجود	مطلوب	موجود	مطلوب	موجود	مطلوب	
۲	۱	۰/۱۲۷۳	۰/۱۹	۰/۶۹	۰/۸۱	۵/۴۲	میزان دسترسی به کامپیوتر، سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای مورد نیاز در محیط کار
۴	۵	۰/۱۷	۰/۳۱	۰/۹۸	۱/۱۴	۵/۴۵	میزان دسترسی به اینترنت پر سرعت در محیط کار
۱	۴	۰/۱۲۷۱	۰/۳۷	۰/۶۸	۱/۱۶	۵/۳۵	میزان دسترسی به پشتیبانی و پاسخ‌دهی به موقع توسط کارشناسان و مسوولین IT
۵	۳	۰/۲۰	۰/۳۵	۱/۰۱	۰/۹۸	۴/۹۸	میزان دسترسی به امکانات و تجهیزات فناوری اطلاعات در فرایند تدریس
۳	۲	۰/۱۴	۰/۳۳	۰/۷۹	۱	۵/۳۲	میزان دسترسی به خدمات اینترنتی آرایه شده در سازمان (اتوماسیون اداری، سیستم جامع آموزش و ...)

مقیاس اندازه‌گیری: ۱=هیچ، ۲=خیلی کم، ۳=کم، ۴=متوسط، ۵=زیاد، ۶=خیلی زیاد

جدول ۷- نتایج آزمون t تک متغیره مربوط به نقش فناوری اطلاعات در افزایش رضایت شغلی دانشگران (وضعیت موجود و وضعیت مطلوب)

گوپه‌ها	مقدار t		سطح معناداری	
	موجود	مطلوب	موجود	مطلوب
میزان دسترسی به کامپیوتر، سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای مورد نیاز در محیط کار	۲/۳۷*	۱۵/۷۶**	۰/۰۰۰	۰/۰۲۱
میزان دسترسی به اینترنت پر سرعت در محیط کار	-۲/۳۶*	۱۱/۴۴**	۰/۰۰۰	۰/۰۲۱
میزان دسترسی به پشتیبانی و پاسخ دهی به موقع توسط کارشناسان و مسولین IT	۱/۷۷	۱۵/۲۷**	۰/۰۰۰	۰/۰۸۱
میزان دسترسی به امکانات و تجهیزات فناوری اطلاعات در فرایند تدریس	-۱/۳۲	۷/۴۹**	۰/۰۰۰	۰/۱۹۲
میزان دسترسی به خدمات اینترنتی ارائه شده در سازمان (اتوماسیون اداری، سیستم جامع آموزش و ...)	۲/۴۵*	۱۲/۸۸**	۰/۰۰۰	۰/۰۱۷

* و **: به ترتیب معنی داری در سطح ۵ درصد و ۱ درصد

کل گوپه‌ها (جدول ۸) در وضعیت مطلوب برابر با ۵/۱۴ می‌باشد که نشان‌دهنده این است که لزوم وجود فناوری اطلاعات در پشتیبانی از مدیران و تأثیر در روند تصمیم‌گیری آنان در سطح زیاد تا خیلی زیاد می‌باشد. طبق نظرات به دست آمده از وضعیت موجود، گوپه‌های: سرمایه‌گذاری و تخصیص منابع مالی در سازمان، تصمیم‌گیری- تصمیم‌سازی در سازمان، با اطمینان ۹۵ درصد دارای تفاوت معناداری می‌باشند همچنین، مشاهده می‌شود همه گوپه‌ها (جدول ۹) در وضعیت مطلوب با ۹۹ درصد اطمینان دارای تفاوت معناداری می‌باشند و در پشتیبانی از مدیران و تأثیر در روند تصمیم‌گیری آنان که یکی از معیارهای رسیدن به اثربخشی سازمان دانش محور می‌باشد، نقش دارند.

سازمان به دست آمد و کمترین آنان به میزان به کارگیری فناوری اطلاعات در بهبود فرایند تصمیم‌گیری- تصمیم‌سازی در سازمان اختصاص پیدا کرد. میانگین کل گوپه‌ها در وضعیت موجود برابر با ۳/۵۹ می‌باشد که نشان‌دهنده این است که نقش فناوری اطلاعات در پشتیبانی از مدیران و تأثیر در روند تصمیم‌گیری آنان در سازمان مذکور، در سطح کم تا متوسط می‌باشد. همچنین، بر اساس نتایج این جدول در وضعیت مطلوب، مؤثرترین مؤلفه به لزوم وجود فناوری اطلاعات در فرایند گزارش‌دهی- گزارش‌گیری در سازمان مربوط می‌باشد و مؤلفه‌ای که دارای کمترین امتیاز تشخیص داده شد مربوط به لزوم وجود فناوری اطلاعات در بهبود فرایند تصمیم‌گیری- تصمیم‌سازی در سازمان می‌باشد. میانگین

جدول ۸- رتبه‌بندی مؤلفه‌های مربوط به نقش فناوری اطلاعات در پشتیبانی از مدیران و تأثیر در روند تصمیم‌گیری آنان (وضعیت موجود و وضعیت مطلوب)

گوپه‌ها	میانگین (از ۶)		انحراف معیار		C.V.		رتبه
	موجود	مطلوب	موجود	مطلوب	موجود	مطلوب	
گزارش‌دهی - گزارش‌گیری در سازمان	۳/۷۹	۵/۲۸	۰/۹۹	۰/۸۲	۰/۲۶	۰/۱۵	۱
تصمیم‌گیری - تصمیم‌سازی در سازمان	۳/۴۶	۵/۰۷	۱/۰۳	۱/۰۸	۰/۲۹۷	۰/۲۱۳	۴
سرمایه‌گذاری و تخصیص منابع مالی در سازمان	۳/۲۷	۴/۹۸	۰/۹۴	۱/۰۶	۰/۲۸	۰/۲۱۲	۳
کسب اخبار و اطلاعات مورد نیاز در حوزه مدیریت	۳/۸۶	۵/۲۳	۱/۱۳	۰/۹۴	۰/۲۹۲	۰/۱۷	۲

مقیاس اندازه‌گیری: ۱=هیچ، ۲=خیلی کم، ۳=کم، ۴=متوسط، ۵=زیاد، ۶=خیلی زیاد

جدول ۹- نتایج آزمون t تک متغیره مربوط به نقش فناوری اطلاعات در پشتیبانی از مدیران و تأثیر در روند تصمیم‌گیری آنان (وضعیت موجود و وضعیت مطلوب)

گوپه‌ها	مقدار t		سطح معناداری	
	موجود	مطلوب	موجود	مطلوب
گزارش‌دهی - گزارش‌گیری در سازمان	-۱/۵۹	۱۲/۰۴**	۰/۰۰۰	۰/۱۱۶
تصمیم‌گیری - تصمیم‌سازی در سازمان	-۴/۰۰**	۷/۶۰**	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
سرمایه‌گذاری و تخصیص منابع مالی در سازمان	-۵/۸۰**	۶/۹۹**	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
کسب اخبار و اطلاعات مورد نیاز در حوزه مدیریت	-۰/۹۱	۱۰/۱۰**	۰/۰۰۰	۰/۳۶۳

* و **: به ترتیب معنی داری در سطح ۵ درصد و ۱ درصد

در تصمیم‌گیری‌های سازمان، میزان سوق دادن سازمان از ساختار سنتی به دانش بنیان، با اطمینان ۹۵ درصد دارای تفاوت معناداری می‌باشند همچنین مشاهده می‌شود همه گویه‌ها (جدول ۱۱) در وضعیت مطلوب با ۹۹ درصد اطمینان دارای تفاوت معناداری می‌باشند و در توسعه اشکال جدیدی از ساختار سازمانی که یکی از معیارهای رسیدن به اثربخشی سازمان دانش محور می‌باشد، نقش دارند.

برطبق نتایج به دست آمده از جدول (۱۲)، در وضعیت مطلوب تفاوت معناداری بین نقش فناوری اطلاعات و تأمین نیازهای علمی و تخصصی دانشگران، بهبود عملکرد شغلی دانشگران، افزایش رضایت شغلی دانشگران، پشتیبانی از مدیران و تأثیر در روند تصمیم‌گیری آنان، توسعه اشکال جدیدی از ساختارهای سازمانی وجود دارد که طبق یافته‌های قبلی می‌توانند منجر به اثربخشی سازمان شوند. همچنین، در وضعیت موجود، تفاوت معناداری بین نقش فناوری اطلاعات و تأمین نیازهای علمی و تخصصی دانشگران، پشتیبانی از مدیران و تأثیر در روند تصمیم‌گیری آنان، توسعه اشکال جدیدی از ساختارهای سازمانی مشاهده می‌شود.

جدول (۱۳) تفاوت معناداری بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب را نشان می‌دهد. همانطور که مشاهده می‌شود تفاوت معناداری بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب در سازمان مذکور وجود دارد.

نقش فناوری اطلاعات در توسعه اشکال جدیدی از ساختار سازمانی

طبق یافته‌های جدول (۱۰) بیشترین نقش فناوری اطلاعات در توسعه اشکال جدیدی از ساختار سازمانی در سازمان مورد نظر به گویه به کارگیری فناوری اطلاعات در توسعه فعالیت‌های تیمی یا گروهی در زمینه پژوهش مربوط می‌باشد و کم‌ترین آنان به میزان به کارگیری فناوری اطلاعات در سوق دادن سازمان از ساختار سنتی به دانش بنیان اختصاص دارد. میانگین کل گویه‌ها (جدول ۱۰) در وضعیت موجود برابر با ۳/۰۵ می‌باشد که نشان‌دهنده این است که میزان نقش فناوری اطلاعات در توسعه اشکال جدیدی از ساختار سازمانی در سطح کم می‌باشد. همچنین، بر اساس نتایج این جدول در وضعیت مطلوب به کاربردن فناوری اطلاعات، بیشترین نقش مربوط به لزوم وجود فناوری اطلاعات در سوق دادن سازمان از ساختار سنتی به ساختار دانش‌بنیان می‌باشد و کمترین به لزوم وجود فناوری اطلاعات در بهبود همفکری و تعامل همکاران در تصمیم‌گیری‌های سازمان اختصاص دارد. میانگین کل گویه‌ها در جدول مذکور، برابر با ۵/۲۳ می‌باشد که نشان‌دهنده این است که میزان لزوم وجود فناوری اطلاعات در توسعه اشکال جدیدی از ساختار سازمانی در سطح زیاد تا خیلی زیاد می‌باشد. طبق نظرات به دست آمده از وضعیت موجود، گویه‌های: میزان توسعه فعالیت‌های تیمی یا گروهی در زمینه پژوهش، میزان بهبود همفکری و تعامل همکاران در تصمیم‌گیری‌های تیمی یا گروهی در زمینه پژوهش، میزان بهبود همفکری و تعامل همکاران در تصمیم‌گیری‌های سازمانی و میزان سوق دادن سازمان از ساختار سنتی به دانش بنیان

جدول ۱۰ - رتبه‌بندی مؤلفه‌های مربوط به نقش فناوری اطلاعات در توسعه اشکال جدیدی از ساختار سازمانی (وضعیت موجود و وضعیت مطلوب)

رتبه	C.V.		انحراف معیار		میانگین (از ۶)		گویه‌ها	
	موجود	مطلوب	موجود	مطلوب	موجود	مطلوب		
۲	۱	۰/۱۶۶۹	۰/۳۷	۰/۸۸	۱/۱۶	۵/۲۷	۳/۰۷	میزان توسعه فعالیت‌های تیمی یا گروهی در زمینه پژوهش
۳	۲	۰/۱۶۹	۰/۳۸	۰/۸۷	۱/۱۳	۵/۱۳	۲/۹۷	میزان بهبود همفکری و تعامل همکاران در تصمیم‌گیری‌های سازمان
۱	۳	۰/۱۶۶۰	۰/۳۹	۰/۸۸	۱/۲۳	۵/۳۰	۳/۱۲	میزان سوق دادن سازمان از ساختار سنتی به دانش بنیان

مقیاس اندازه‌گیری: ۱=هیچ، ۲=خیلی کم، ۳=کم، ۴=متوسط، ۵=زیاد، ۶=خیلی زیاد

جدول ۱۱ - نتایج آزمون t تک متغیره مربوط به نقش فناوری اطلاعات در توسعه اشکال جدیدی از ساختار سازمانی (وضعیت موجود و وضعیت مطلوب)

سطح معناداری	مقدار t		گویه‌ها
	موجود	مطلوب	
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۱۱/۱۴ ^{**}	میزان توسعه فعالیت‌های تیمی یا گروهی در زمینه پژوهش
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۱۰/۰۵ ^{**}	میزان بهبود همفکری و تعامل همکاران در تصمیم‌گیری‌های سازمان
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۱۱/۳۳ ^{**}	میزان سوق دادن سازمان از ساختار سنتی به دانش بنیان

* و **: به ترتیب معنی داری در سطح ۵ درصد و ۱ درصد

جدول ۱۲- نتایج آزمون t تک متغیره درباره مقایسه نقش فناوری اطلاعات در اثربخشی سازمان (وضعیت موجود و وضعیت مطلوب)

وضعیت مطلوب				وضعیت موجود				گویه‌ها
سطح معناداری	مقدار t	انحراف معیار	میانگین (از ۶)	سطح معناداری	مقدار t	انحراف معیار	میانگین (از ۶)	
۰/۰۰۰	۲۱/۳۹۵°	۰/۴۹۸۲۲	۵/۳۸۷۷	۰/۰۰۰	-۳/۸۰۶°	۰/۸۳۲۲۵	۳/۵۸۴۱	تأمین نیازهای علمی و تخصصی اعضای هیأت علمی
۰/۰۰۰	۱۵/۳۱۶°	۰/۶۱۳۲۲	۵/۳۵۵۱	۰/۳۹۰	۰/۸۶۶	۱/۷۷۵۶۴	۴/۲۰۲۰	بهبود عملکرد شغلی اعضای هیأت علمی
۰/۰۰۰	۱۵/۱۰۴°	۰/۶۶۸۴۱	۵/۳۰۳۳	۰/۵۷۴	۰/۵۶۵	۰/۷۸۳۴۹	۴/۰۵۷۶	افزایش رضایت شغلی اعضای هیأت علمی
۰/۰۰۰	۹/۳۳۷°	۰/۹۱۵۰۳	۵/۱۳۱۶	۰/۰۰۰	-۳/۷۳۹°	۰/۸۹۱۶۲	۳/۵۴۶۳	پشتیبانی از مدیران و تأثیر در روند تصمیم‌گیری آنان
۰/۰۰۰	۱۱/۴۳۵°	۰/۸۳۵۴۲	۵/۲۳۳۳	۰/۰۰۰	-۶/۹۹۵°	۱/۰۵۱۹۹	۳/۰۵۰۰	توسعه اشکال جدیدی از ساختار سازمانی

* معناداری در سطح ۵ درصد

جدول ۱۳- بررسی تفاوت معناداری بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب

سطح معناداری	مقدار t	ضریب همبستگی	انحراف معیار	وضعیت (وضعیت مطلوب و وضعیت موجود)	مجموع میانگین		گویه‌ها
					مجموع مطلوب	مجموع موجود	
۰/۰۰۰	۱۴/۷۲۰°	۰/۰۱۳	۷/۵۳۱	۱۴/۶۸	۴۳/۳۳	۲۸/۶۵	تأمین نیازهای علمی و تخصصی اعضای هیأت علمی
۰/۰۰۰	۴/۵۹۹°	۰/۲۸۴	۱۲/۱۴۵	۷/۴۶	۳۶/۷۹	۲۹/۳۲	بهبود عملکرد شغلی اعضای هیأت علمی
۰/۰۰۰	۱۰/۴۹۵°	۰/۲۲۶	۴/۵۵۳	۶/۲۲	۲۶/۵۱	۲۰/۲۹	افزایش رضایت شغلی اعضای هیأت علمی
۰/۰۰۰	۱۱/۳۳۹°	۰/۳۸۳	۴/۰۳۶	۶/۲۲	۲۰/۴۱	۱۴/۱۹	پشتیبانی از مدیران و تأثیر در روند تصمیم‌گیری آنان
۰/۰۰۰	۱۳/۸۳۳°	۰/۱۷۵	۳/۶۷۰	۶/۵۵	۱۵/۷۰	۹/۱۵	توسعه اشکال جدیدی از ساختار سازمانی

* معناداری تا سطح ۵ درصد

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

نتایج تحقیق نشان داد گروه‌های پاسخگو موارد زیر را به عنوان مهم‌ترین مؤلفه‌ها بیان نمودند:

در رابطه با تأمین نیازهای علمی و تخصصی دانشگران در وضعیت مطلوب، بالاترین رتبه مربوطه به میزان دسترسی به متن کامل نشریات و مقالات اختصاص داده شده است. بنابراین پیشنهاد می‌گردد پایگاه‌های الکترونیکی مربوط به نشریات و مجلات علمی و پژوهشی طراحی شده و به جریان انداخته شوند و امکان دسترسی آسان به این گونه پایگاه‌ها فراهم گردد. میزان دسترسی به کتابخانه‌های الکترونیکی، دوره‌های آموزشی برخط، امکانات خرید الکترونیکی کتب مورد نیاز، نرم‌افزارهای تخصصی که در وضعیت موجود به طور بهینه در دسترس نمی‌باشند، تمهیدات لازم اندیشیده شود. این یافته با نظرات (2005) Cholin و (2008) Ranjan سازگار است.

در زمینه بهبود در عملکرد شغلی دانشگران در وضعیت مطلوب، انجام تحقیقات بنیادی و کاربردی توسط دانشگران دارای بالاترین رتبه بوده است. پیشنهاد می‌گردد مراکز تحقیقات بنیادی و کاربردی مانند مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری به تعداد کافی و با

شرایط لازم ایجاد گردد و شرایط مناسب برای حمایت آن‌ها نیز فراهم شود. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که در وضعیت موجود استفاده از فناوری اطلاعات به منظور افزایش تعداد کتب تالیفی، بهتر شدن آرایه خدمات مشاوره‌ای به سازمان‌های خارج از دانشگاه، در سطح نازلی قرار دارند. بنابراین ضرورت دارد که برای بهینه شدن وضعیت استفاده از فناوری اطلاعات در شرایط موجود اقدام گردد.

بر اساس یافته‌های این تحقیق، پشتیبانی و پاسخ دهی به موقع توسط کارشناسان و مسوولان فناوری اطلاعات در وضعیت مطلوب باعث افزایش بیشتر رضایت شغلی دانشگران خواهد شد و به تبع آن لازم است اشخاصی که در پست‌های کارشناسی و یا مدیریت در این واحدها به کار گمارده می‌شوند دارای تخصص لازم در این زمینه باشند. در وضعیت موجود، مشاهده می‌شود دسترسی به اینترنت پرسرعت در رضایت‌مندی دانشگران نقش بسزایی دارد در حالی که آنان به طور بهینه از این امکانات بهره‌مند نیستند. لذا، باید با هم‌فکری و همکاری مدیران ارشد سازمان و مدیران فناوری اطلاعات، بسترسازی مناسب سخت‌افزاری و نرم‌افزاری به منظور دسترسی ساده‌تر آنان ایجاد شده و در این زمینه

در ارتباط با پرسش اساسی توسعه اشکال جدیدی از ساختار سازمانی، مؤلفه میزان سوق دادن سازمان از ساختار سنتی به ساختار دانش بنیان از بالاترین رتبه برخوردار بوده است. بنابراین، پیشنهاد می‌گردد سازمان‌های دانش محور، مثل دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی که در حیطه این تحقیق اند، از ساختار دیوان سالاری خارج شوند و تقسیم کارها تخصصی‌تر گردند و سازمان‌ها به بخش‌های کوچک‌تری تقسیم گردند و با به کار بردن هرچه بیشتر فناوری‌های اطلاعات به سوی ساختار مجازی پیش روند و از خدمات الکترونیکی مثل آموزش مجازی و سیستم‌های الکترونیکی استفاده نمایند. در مطالعات Burrows (2002) نیز به این مورد اشاره شده است.

سرمایه‌گذاری لازم صورت گیرد. این یافته با نظریه Gupta et al. (2007) سازگار است.

پر اهمیت‌ترین مؤلفه فناوری اطلاعات که در پشتیبانی از مدیران و تأثیر در روند تصمیم‌گیری آنان در وضعیت مطلوب نقش به سزایی دارد، بهره‌گیری از سیستم‌هایی است که فرایند گزارش‌دهی و گزارش‌گیری را برای مدیران راحت‌تر می‌کند. لذا، پیشنهاد می‌شود سازمان‌ها از سیستم‌های اطلاعات مدیریت^۱ و سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری^۲ استفاده نمایند. نتایج به دست آمده در این بخش در مطالعات Olugbode et al. (2007) و Meymanatpour (2008) نیز مورد تأیید قرار گرفته است.

-
1. Management Information System (MIS)
  2. Decision Support System (DSS)

REFERENCES

1. Applegate, L. M., Austin, R. D. & McFarlan, F. W. (2003). *Corporate information strategy and management* (6th edition). New York: McGraw-Hill.
2. Arsal, R. E., Thatcher, J. B., Zagenczyk, T. J., McKnight, D. H. & Ahuja, M. K. (2009). Organizational factors and information technology use: Tying perceptions of the organization to perceptions of IT. *Journal of Organizational and End User Computing*, 21(3), 37-59.
3. Burrows, B. (2002). *The power of Information: Developing the Knowledge Based Organization*, Elsevier Science Ltd.
4. Cholin, V. S. (2005). Study of the application of information technology for effective access to resources in Indian University Libraries, *The International Information & Library Review* (2005), 37.
5. Drucker, P. F. (1999). *Management Challenges for the 21st Century*. (2nd ed.). Rasa Cultural utilities.
6. Gantz, J. (2004). 40 years of IT: Looking back, looking ahead. IDC special edition executive white paper. Framingham, MA: International Data Crop.
7. Gupta, M. P., Kanungo, Sh. & Sahu, G. P. (2007). A Study of Information Technology Effectiveness in Select Government Organizations in India, *VIKALPA*. 32(2). April-June 2007, Pages 7-21.
8. Inglis, A., Ling, P. & Joosten, V. (1999). *Delivering Digitally: Managing the Transition to the Knowledge Media*, London: Kogan Page.
9. Karari, H., Barouj, S. & Rezaei, M. (2007). Usage of IT & KM in Improvement Cost Engineering Projects. *3rd IT International Conference*. Engineering Faculty of Ferdowsi University in Mashhad. (In Farsi).
10. Meymanatpour, R., Bohrani, P. & Bohrani, E. (2008). Effective & Usage of IT in Strategic Management. 3th Strategic Management International Conference. (In Farsi).
11. Olugbode, M., Richards, R. & Biss, T. (2007). The role of information technology in achieving the organization's strategic development goals: A case study, *Information System*, 32(2007).
12. Ping, L. Z. (2009). Analysis of new teaching model for undergraduates in university based on the environment of information technology - A case for specialty of information management & information system, *1st International Workshop on Education Technology and Computer Science*, ETCS 2009; Wuhan, Hubei; 7 March 2009 through 8 March 2009; Category number P3557.
13. Ranjan, J. (2008). Impact of Information Technology in Academic. *International Journal of Educational Management*, 22(5), 2008.
14. Soltani, Sh. (2004). *Review of effective factors of information technology in educational and research activities of Shahid Beheshti & Tehran University faculty members*. M. Sc. dissertation, University of Tehran, Iran.
15. Yaghoubi, J. & Chizari, M. (2006). Review the effects of accept and usage of internet in educational and research activities for higher educational students of agricultural extension and development major. *Agricultural Sciences Journal*, 37(1), 85-92. (In Farsi).

